

سه شنبه 21 آبان 1387 / 12 ذی‌قعدة 1429 / 11 نوامبر 2008

111 سال پیش درچنین روزی - 21 آبان ماه سال 1276 هجری شمسی: «علی اسفندیاری» متخلص به «نیما یوشیج» پدرشعرنو و ارزشصیت‌های درخشان ادبی این مرزوبوم دریوش مازندران متولد شد. نیما درتهران، سین لوئی تحصیل کرد و زبان فرانسه را بطورکامل آموخت. آنطوریکه نیما خود گفته است دراندک مدتی به تشویق نظام وفا استادش به سرودن شعر پرداخت و بتدریج شاعری صاحب سبک شد و سبک نیمایی را درشعر فارسی پدید آورد. بنابه عقیده بسیاری ازشاعران نوپرداز نیما بهترازهرشاعر دیگرشعرنو می‌سرود. نیما یوشیج درطی عمرادبی خود درداستان نویسی، نمایشنامه نویسی و نگارش مقاله‌های ادبی نیزبه آزمودن استعدادهای خود همت کرد، اما با نام نیما قرین شده است قریحه شعرو شاعری اوست بطوریکه گاه از شعرنو با عنوان شعرنیمایی هم یاد می‌کنند. مهمترین ویژگی شعرنیما مضمونهای نو و بکرآن است که هم به سبک و قالب قدما اشعارش را به نظم درآورده و هم به سبک شعرسروده است.

653 سال پیش درچنین روزی - 12 ذی‌قعدة سال 776 هجری قمری: «قطب الدین رازی» فیلسوف و دانشمند بزرگ علوم اسلامی در گذشت در منابع نام او علامه رازی، وسلمان المحققین نیز آمده است قطب الدین پس از تکمیل معلومات خود مدتی نه چندان طولانی در خدمت آل بویه بود اما پس از عزیمت به شام، دردمشق اقامت گزید و به تعلیم طلاب و دانش پژوهان، و مباحثه با دانشمندان آن دیار پرداخت از این فیلسوف مسلمان آثاربی چند باقی است که از آن میان «القواعد المنطقية» را می‌توان نام برد که از بهترین متون درباره منطق است همچنین «شرح الحاوی در حکمت، شرح الإشارات در فلسفه»، از دیگر آثاررازی است. درمنابع اکتتاب المحاکمات رازی به منزله بهترین اثررازی یاد کرده‌اند.

85 سال پیش درچنین روزی - 12 ذی‌قعدة سال 1344 هجری قمری: میرزا عبدالجواد ادیب نیشابوری شاعرگرانقدرایرانی بدرود حیات گفت. وی در4سالگی بینایی خویش را از دست داد اما ازهمان دوران بتدریج آموختن را با فراگیری قرآن مجید آغازکرد. در16سالگی دوره صرف و نحو و منطق را به پایان رساند و سپس درمشهد به تدریس علوم و ادبیات عرب و علم بلاغت مشغول شد. ادیب نیشابوری شاعری خوش قریحه بود و درسروتن شعرازسبک قاننی پیروی می‌کرد. اما بعد ازمدتی به شیوه ترکستانی روی آورد و سرانجام خود صاحب سبکی ویژه شد. ادیب نیشابوری شاعری توانا بود و انتخاب الفاظ و انسجام ترکیبات و معنایی دقیق ازخصوصیات بارز شعراوست. ازادیب نیشابوری علاوه بردیوان اشعار، «بخشی ازشرح مَعْتَقَات سَبْعَة و رساله‌ای درجمع بین عروض عربی و فارسی» باقیست.

243 سال پیش درچنین روزی - 11 نوامبرسال 1765 میلادی: نیسفورنی به پُس شیمیدان فرانسوی و ازبانیان فنّ عکاسی متولد شد. نی به پس درمقام کسی که به تهیه تصاویرپایدار درعکاسی موقّق شده شهرت دارد. نی به پس صفحه آغشته به ماده حساس به نور را دراتاق تاریکی قرارداد و سپس برای تثبیت تصویرازطریق معمول درگراورسازی استفاده کرد. نی به پس اولین کسی است که با این روش عکس گرفت و عکسی که او درسال 1836 میلادی برداشته بود سالها مفقود الاثر بود تااینکه درسال 1952 میلادی آن را درلندن یافتند. نی به پُس همچنین با همکاری داگر اولین دستگاه دوربین عکاسی را درسال 1838 میلادی طراحی کرد.

128 سال پیش درچنین روزی - 11 نوامبرسال 1880 میلادی: فریتس ولف محقق آلمانی دربرلین بدنیا آمد. ولف تحصیلات عالی را دررشته زبانشناسی به پایان رساند اما بعد از چندی به ایرانشناسی علاقمند شد و تا پایان عمروقت خود را صرف تدوین فرهنگ شاهنامه کرد. ولف بیش از20 سال برای تدوین فرهنگ شاهنامه وقت صرف کرد و سرانجام پس از تدوین چاپ این اثرارزشمند آن را به دولت و ملت ایران تقدیم کرد. ولف در95سالگی درگذشت.

90 سال پیش درچنین روزی - 11 نوامبرسال 1918 میلادی: نخستین جنگ جهانی با امضای پیمان نامه متارکه جنگ پایان یافت. جنگ جهانی اول طی سالهای 1914 تا 1918 میلادی میان متفقین و دول محور ادامه داشت. براساس آمارذکرشده درمنابع درجنگ جهانی اول 11 میلیون تن کشته و 20 میلیون نفرمجرور و معلول شدند. همچنین خسارتهای فراوان مالی به کشورهای درگیرجنگ وارد آمد. گفتنی است که دولتهای انگلیس، فرانسه، روسیه و ایتالیا متفقین و آلمانی، عثمانی و بلغارستان دول محور را تشکیل می‌دادند.

43 سال پیش درچنین روزی - 11 نوامبرسال 1965 میلادی: دولت رودزیای جنوبی بطور یکطرفه استقلال خود را اعلام کرد. این کشور امروزه زیمبابوه خوانده می‌شود. درآن ایام حکومت نژادپرست یان اسمیت رهبرسفیدپوستان رودزیای جنوبی دراین کشور با قدرت بسیارنهضت‌های امورمقاومت سیاه پوستان را سرکوب کرد ولی سیاه پوستان به جنگ با حکومت یان اسمیت ادامه دادند. سیاهپوستان با سازماندهی گروههای مسلح ضربه‌های کوبنده‌ای بر حکومت یان اسمیت وارد آوردند و سرانجام درسال 1965 میلادی دررودزیای جنوبی نظام جمهوری برقرارشد و درسال 1980 میلادی با برگزاری انتخابات رابرت موگابه به ریاست جمهوری این کشور برگزیده شد و ازآن پس رودزیای جنوبی به زیمبابوه تغییرنام داد.